

Iedereen **DOKTERS** VAN DE WERELD

NR. 133
LENTE 2019

DONATEURSMAGAZINE

DOSSIER

**DE ANTWERPSE ZONDER-VROUWEN:
ZONDER HUIS, ZONDER PAPIEREN,
ZONDER ZORG**

EXPO #UNSGHEROES

ONZICHTBARE HELDEN IN DE KIJKER

GENEEST OOK SOCIAAL ONRECHT

Helena,

VROEDVROUW IN DE HUMANITAIRE HUB

Vroedvrouw Helena Denis (26 jaar) werkt als vrijwilliger op de consultaties 'Seksueel Gezond' in de Humanitaire Hub voor migranten onderweg in ons land. Ze neemt vooral gevluchte meisjes uit Eritrea & Soedan onder haar vleugels.

Hoe ik hier ben verzeild

«Als vroedvrouw vervul je een humanitaire, medische en vertrouwensrol voor vrouwen. Na mijn studie bij het Tropisch Instituut in Antwerpen en een gynaecologische missie bij Artsen zonder Grenzen in Calais, wilde ik mijn engagement verderzetten als vrijwilliger voor Dokters van de Wereld in de humanitaire hub in Brussel.»

Wat ik hier doe

«De meisjes zijn tijdens het eerste consult vaak stil, bang en op hun hoede. Maar net in hun stilte voel je het verdriet en trauma doorschemeren. Je voelt dat er iets scheelt, dat het niet gaat, en dat het er niet wil uit komen. We nemen samen de tijd om hun verhaal te reconstrueren. Dat neemt veel tijd, met horten en stoten. Beetje bij beetje komt er een vertrouwensband. Dan kunnen we langzaam beginnen spreken over hun problemen: dat gaat over seksueel geweld, genitale mutilatie, (on)gewenste zwangerschap of bijvoorbeeld contraceptie.»

Wat ik voel

«De meeste meisjes en vrouwen die ik begeleid komen uit Eritrea of Ethiopië, landen waar besnijdenis de norm is. Na het geweld dat begon in hun thuisland, het geweld tijdens de migratietoetocht en de constante angst die ze hier in België hebben, belanden deze vrouwen quasi allemaal met een zak trauma's in de Humanitaire Hub. Vaak storten ze hier ineens, al wienend en trillend. Hun emoties raken me enorm. Vaak pakken we hen eens goed vast. Als vroedvrouw is empathie een absolute voorwaarde.»

«De meisjes die we hier ontmoeten dragen een verleden van trauma's met zich mee.»

Helena Denis, Vroedvrouw in de humanitaire hub

Beste lezer, lezers

Dit is mijn eerste edito als voorzitter van Dokters van de Wereld. Na een lange carrière van huisarts tot Directeur-generaal bij het RIZIV, de sociale zekerheidsinstelling die onder meer de rechten op terugbetaling en het budget van de Belgische Gezondheidszorg beheert, besloot ik na mijn pensioen te gaan voor een gloednieuw engagement bij Dokters van de Wereld. Waarom? Omdat Dokters van de Wereld vecht voor een inclusief zorgsysteem, voor iedereen, onafhankelijk van of je dakloos, papierloos of ‘geldloos’ bent. Intussen ben ik zo’n 6 maand aan de slag bij Dokters van de Wereld & nog elke dag ben ik verwonderd van wat deze mensen hier voor elkaar krijgen. Terwijl ik dit schrijf weet ik dat er in het zorgcentrum in Antwerpen tandartsen bezig zijn met het weghalen van een abces bij een Roma-meisje uit Roemenië.

Weet ik dat straks de mobiele bus vertrekt richting Zuidstation in Brussel, om daklozen paramedische zorg te geven. Zijn in de humanitaire hub vrijwillige artsen bezigt met het helpen van piepjonge vluchtelingen uit Soedan die onderweg zijn in ons land. Maar ook buiten België verzet Dokters van de Wereld bergen. Rijden in de mobiele teams soms 2 weken na elkaar door de woestijnvlaktes van Mali om de nomadische bevolking te helpen. Opereert op dit moment een chirurg in Bukavu, Congo, een slachtoffer van seksueel geweld. Geeft een psycholoog op de migrantenroute in Niger hulp aan een getraumatiseerde vluchteling die de hel van Libië is ontvlucht. En zo kan ik nog wel even doorgaan. Het is een voorrecht al een half jaar voorzitter te zijn van deze organisatie. En een voorrecht dat ik jullie, de trouwe donateurs van Dokters van de Wereld, persoonlijk kan bedanken voor jullie steun.

Met solidaire groeten

— *Ri De Ridder*

VOORZITTER DOKTERS VAN DE WERELD

IN DEZE EDITIE

4 ACTUA KANKER GENEZEN: BINNENKORT ENKEL VOOR DE HAPPY FEW?

5 DOSSIER DE ANTWERPSE ZONDER-VROUWEN: ZONDER HUIS, ZONDER PAPIER & ZONDER ZORG

10 MOBILISATIE ANTWERP 10 MILES MET DOKTERS VAN DE WERELD!

In beeld

Ook dit jaar geven 50 vrijwillige artsen van Dokters van de Wereld consultaties aan de daklozen in de winteropvangcentra. Het aantal dakloze kinderen zit in stijgende lijn en dat is zorgwekkend: dakloze kinderen lopen 2 keer meer kans op bloedarmoede, tandproblemen en huidziekten. Deze kleine jongen krijgt alvast de nodige zorg.

© Bas Boggaerts

De strijd tegen kanker

Wat primeert: de patiënt of de aandelenportefeuille?

Het aantal mensen met een nieuwe kankerdiagnoses blijft stijgen: in Europa alleen al krijgen elk jaar 3,7 miljoen mensen te horen dat ze kanker hebben. Maar naast het aantal diagnoses zit nog iets anders in stijgende lijn: het prijskaartje van kankerbehandelingen. Prijzen tussen de 50.000 en 90.000 euro per patiënt zijn intussen geen uitzondering meer. "Als deze situatie blijft duren, zal de sociale zekerheid in België die extreem dure geneesmiddelen niet meer kunnen dragen», waarschuwt **Ri De Ridder**, Ex-Directeur van de sociale zekerheid (Riziv) en huidig voorzitter van Dokters van de Wereld.

Lees meer over onze acties voor een rechtvaardiger geneesmiddelenbeleid op www.doktersvandewereld.be

© Dokters van de Wereld

Mali: blijven helpen, kost wat kost

Mali bevindt zich al sinds 2012 in een penibele en onveilige situatie. Toch blijven onze 6 mobiele teams paraat. Duizend kilometers leggen ze af door de meest desolate landschappen.

Soms zijn ze 2 weken aan een stuk onderweg. Ondanks het risico op overvallen en aanvallen onderweg blijven ze volhouden. Hun doel: de mensen bereiken en helpen met medische hulp in de regio Gao & Menaka, waar 70% van de bevolking uit nomaden bestaat & duizenden mensen ontheemd zijn door de crisis.

In 2018 hielpen onze mobiele teams duizenden mensen. **Vanuit België zeggen wij: #respect.**

Congo: Nieuw project: "Dorpen zonder Seksueel Geweld"

"Wij pakken seksueel geweld aan op een holistische manier, met medische, psychologische, juridische en sociale begeleiding. Die totaalaanpak zorgt ervoor dat we trauma transformeren in kracht. De vrouwen die wij hier helpen zijn de nieuwe aanvoerders van verandering in de samenleving". Het zijn de woorden van **Dokter Mukwege**, Nobelprijswinnaar van de Vrede. Dokters van de Wereld ondersteunt het Panzi-hospitaal sinds 2015 met medische & chirurgische ondersteuning en lanceert nu een nieuw project: 'gemeentes zonder seksueel geweld'. In 3 test-gemeentes in Bukavu start een pilootproject waarbij de strijd wordt aangegaan tegen de straffeloosheid van de daders. Het project wordt mee ondersteund door voormalige slachtoffers van seksueel geweld, de lokale dorpsautoriteiten, schooldirecteuren en religieuze leiders.

Wist je dat?

22,5% van de Brusselaars medische zorgen stelt om financiële redenen? ✓ Aanleiding voor Dokters van de Wereld om te starten met de bouw van een nieuw wijkgezondheidscentrum voor **alle buurtbewoners** in Anderlecht. In samenwerking met Citydev.

In cijfers

Onze Medibus in Wallonië

1000 contacten in 2018, waaronder paramedische consults, inwisselen injectiemateriaal, hiv sneltests.

65% van de busbezoekers waren 'native' Belgen in extreme armoede. Andere bezoekers: druggebruikers, sekswerkers, daklozen.

255 medische consultaties in de bus

DE ESSENTIE

→ WAAR (BELGIË - ANTWERPEN)

In Antwerpen heeft Dokters van de Wereld in haar zorgcentrum een project dat seksuele en reproductieve zorg aanbiedt bij vrouwen zonder papieren, zonder dak, zonder middelen en zonder toegang tot zorg.

Uitdagingen

- ✓ Naar schatting 6.000 à 12.500 mensen zonder papieren en zonder toegang tot zorg in Antwerpen
- ✓ 74% is dakloos of heeft een onzekere verblijfplaats
- ✓ 67% heeft geen toegang tot contraceptie
- ✓ >50% kampt met eenzaamheid en angst
- ✓ 37% rapporteert in (heel) slechte gezondheid te zijn

→ ACTIES

- ✓ **Contraceptie:** Dokters van de Wereld biedt gratis de pil aan en plaatst koperspiraaltjes.
- ✓ **Hiv- en soa-screening:** Dokters van de Wereld doet gratis tests en begeleidt positieve patiënten.
- ✓ **Baarmoederhalskankerscreening:** we bieden gratis uitstrijkjes aan.
- ✓ **Pre- en postnatale zorg** voor wie zwanger is & het kindje wil houden
- ✓ **Zwangerschapsonderbreking.** Wie zwanger is en niet klaar is voor een kindje, helpen we verder. Iedere vrouw = baas over haar lichaam.
- ✓ **Administratie.** Onze sociaal assistenten zetten alles op alles om de zorgtoegang van onze patiëntes in orde te brengen bij de lokale instanties.
- ✓ **Begeleiding naar specialisten** van de ziekenhuizen van de Gasthuiszusters bij nood aan gespecialiseerde zorg.

BELGIË

ANTWERPEN DE VROUWELIJKE ONDERBUIK VAN 'T STAD

Op 8 maart was het Internationale dag van de Vrouw. Een dag waarop seksuele gezondheid geen luxe zou mogen zijn. Maar voor sommige vrouwen is het dat wel. Ook in Antwerpen.

Zoals voor Lylia. Ze had geen geld voor de pil en werd ongewenst zwanger. Vervolgens had ze geen toegang tot prenatale zorg & echografieën. Uiteindelijk belandde ze op de spoed en verloor ze haar kindje. Achteraf kreeg ze een ziekenhuisfactuur van 3000 euro, omdat haar zorgwaarborg geweigerd werd.

Het is woensdagnamiddag en in het Antwerps zorgcentrum van Dokters van de Wereld is vrijwillig arts Christine (65 jaar) gestart met haar wekelijks spreekuur Seksuele Gezondheid. Het zorgcentrum en Dr. Christine zijn het toevluchtsoord voor de Antwerpse “zonder-vrouwen”: vrouwen zonder papieren, zonder inkommen en zonder toegang tot (seksuele) zorg.

Seksueel Gezond

Voor hen heeft Dokters van de Wereld het project “Seksueel Gezond” in het leven geroepen. Elke week is er plaats voor

© Kristof Vadino

7 vrouwen. Elke week zitten de consultaties bomvol. De noden zijn groot: *“De vrouwen hier kunnen rekenen op alle vormen van seksuele zorg”* vertelt Dr. Chris *“We hebben de pil in stock, we voeren uitstrijkjes uit, we doen aan hiv- en soa-tests. Als er meer gespecialiseerde zorg nodig is – ik denk bijvoorbeeld aan echografieën- en uitstel geen optie is, dan kan ik mijn patientes begeleiden naar specialisten die gratis gespecialiseerde zorg bieden voor de patienten van Dokters van de Wereld.”*

Contraceptie

Intussen is Myriam het kabinet binnengestapt. Sinds 2009 komt ze naar het spreekuur. In die tijd was ze zwanger én doodongerust, vertelt ze, want haar baby bewoog niet meer. *“Een medische verzekering zat er niet in: ik kon dus niet naar het ziekenhuis voor een echo. Dat vertelde ik aan een vriendin in het park. Zij vertelde over Dokters van de Wereld en over hoe zij vrouwen helpen die nergens anders*

welkom zijn. Daar herkende ik mij wel in. Zij hebben mij door mijn zwangerschap geholpen. Vorige maand is mijn zoontje tien jaar geworden.”

Sindsdien komt Myriam naar het zorgcentrum voor haar contraceptie. Dokter Christine gaat naar de apotheekstock en komt terug met de pil: 3 strips voor 3 maand veilig vrijen. *“We plaatsen ook gratis spiraaltjes”* zegt Christine *“Maar Myriam heeft last van zware regels. De pil is beter geschikt voor haar.”* Dr. Christine kijkt naar het medisch dossier: *“het is 3 jaar geleden dat we je gescreend hebben op baarmoederhalskanker Myriam. Laten we even een uitstrijkje doen.”* En samen verdwijnen ze naar de onderzoekskamer.

't Stad: voor iedereen?

“Eigenlijk doen wij hier waar het Antwerps lokaal bestuur tekortschiet” vertelt **Alexis Andries**, Coördinator van de Antwerpse

projecten. *“Onze patiënten hebben wettelijk gezien wel degelijk recht op zorg via een procedure bij het OCMW?”* Maar in de praktijk blijkt dat een uitputtend hindernissenparcours vol tegenstrijdige vragen en onzekere uitkomsten. *“Het Antwerps OCMW vraagt bijvoorbeeld standaard een ‘huisbezoek’.* Maar onze patiënten zijn vaak dakloos: organiseren maar eens een huisbezoek als je slaapt op een bank in het park. In het beste geval logeren onze patiënten informeel bij huurders die een huisbezoek niet zien zitten. Nog voor de zorgaanvraag begint, staan deze vrouwen dus vaak al schaakmat.”

Daarnaast vraagt het OCMW een hele resem papieren aan deze vrouwen zonder papieren, zoals het voorleggen van facturen, schulden en identiteitsdocumenten met foto. *“Maar onze patiënten hebben vaak geen identiteitsdocument, of kunnen niet aantonen dat ze geen schulden hebben.”*

Ook dat leidt er in veel gevallen toe dat de zorgaanvraag geweigerd wordt.”

Daarnaast zijn er de soms extreem lange wachttijden. “Als je een zorgaanvraag doet, mag je al gauw op een paar weken wachttijd rekenen. Maar sommige ziektes vragen een onmiddellijke behandeling. Een behandeling van een urine-infectie moet nu gebeuren, niet binnen 3 weken, als het al een nierbekkenontsteking is geworden. Krijgt een patiënt dan toch een medische toegang, dan is dat vaak maar voor een beperkte tijd. Iets wat dan weer totaal onaangepast is voor vrouwen met bijvoorbeeld chronische aandoeningen.”

Reddingsboei

In praktijk leidt het ertoe dat slechts zo’n 20% van de zogenaamde Zonder-vrouwen een zorgaanvraag indient. Van die 20% wordt de helft in Antwerpen geconfronteerd met een weigering: “een opmerkelijk hoog percentage in vergelijking met andere steden” aldus Alexis. “En zo komt het dat Dokters van de Wereld vaak de laatste reddingsboei is voor deze vrouwen.”

Dr Chris zit intussen op het eind van haar consultatie als een kortademige, transpirerende vrouw zich aanmeldt. “Hoge koorts en een bekkeninfectie” besluit Chris na een onderzoek.

De Bulgaarse vrouw begint hartstochtelijk te wenen: bovenop de koorts heeft ze geen plaats om te slapen vannacht voor zichzelf en haar zontje. En dan gebeurt er iets magisch: Dr. Chris belt naar Loranci, de sociaal assistent, die vervolgens al haar collega’s en de Directeur mobiliseert. Een uur lang doen ze samen het ene telefoontje na het andere naar alle opvangcentra en crisiscentra in Antwerpen. En dan komt het verlossende antwoord: één van de winteropvangcentra heeft nog een kamer vrij. Als Dr. Chris haar patiënt het goeie nieuws vertelt ontspant haar gezicht. Haar zoon zal de komende dagen alvast niet op straat moeten slapen en zij kan intussen uitzieken en starten met haar antibiotica-kuur. En zo zit het spreekuur van Dr. Chris er alweer op. Volgende week woensdag staat ze opnieuw paraat.

GIFTOPROEP

IK WIL DOKTER CHRISTINE EN DE ANTWERPSE “ZONDER-VROUWEN” STEUNEN. Met jouw gift zorg je ervoor dat Dokters van de Wereld hulp kan blijven bieden aan alle vrouwen die dat nodig hebben.

Met **€ 15** zorg je ervoor dat onze vroedvrouwen consultaties kunnen blijven aanbieden

Met **€ 20** help je om 3 mobiele permanenties per week te financieren

Met **€ 30** je ons om medisch materiaal aan te kopen voor de vrouwen

**DOE EEN GIFT op de rekening:
BE26 0000 0000 2929 met de mededeling « DM9 »**

AGENDA

SPORT

Antwerp 10 Miles

28/04

Verleg samen met Dokters van de Wereld je grenzen! Op 28 april lopen solidariteit en sportiviteit hand in hand tijdens de Antwerp 10 Miles (16 km). Schrijf je nu in en loop met ons mee!

€ 35 De inschrijving kost € 35.

€ 200 Alle deelnemers engageren zich om de uitdaging van € 200 fondsenwerving aan te gaan. De opbrengsten gaan integraal naar ons Antwerps Zorgcentrum.

Info en inschrijven op:

www.doktersvandewereld.be/antwerp-10-miles

20km door Brussel

19/05

Loop met ons mee om te genezen! Loop met Dokters van de Wereld de 20 km door Brussel en ga samen met ons voor een betere wereld. Join the team! Inschrijven kan via onze website!

30€ - de inschrijving kost 30€

200€ ... we dagen elke deelnemer uit om zich te laten sponsoren voor 200 euro. Die worden integraal in onze projecten geïnvesteerd!

Info en inschrijven op:

www.doktersvandewereld.be/20kmBXL

Doc'Riders

21 & 22/09

De eerste inschrijvingen lopen binnen en wij staan al te trappelen voor de editie van 2019! Het principe blijft hetzelfde: leg 100 of 200 kilometer af in een team van 3 of 4 in minder dan 12 of 24 uur ten voordele van Dokters van de Wereld!

€ 60/persoon – Tot 29 april krijg je een serieuze korting op de inschrijvingskosten! Ga ervoor!

€ 500/persoon – We vragen elke deelnemer om zich voor € 500 te laten sponsoren. Geen paniek: wij begeleiden elke deelnemer om dit doel te halen!

Info en inschrijven op:

www.docriders.org

«Donateurs- vragen»

«Wanneer en hoe krijg ik mijn fiscaal attest?»

In de loop van het maand april worden de fiscale attesten verstuurd naar elke donateur die in het afgelopen jaar (2018) € 40 of meer heeft geschonken aan Dokters van de Wereld. Hieronder enkele weetjes die wat meer duidelijkheid kunnen scheppen.

Donateurs met een domiciliëring of een permante opdracht zullen hun fiscaal attest per post ontvangen, of per e-mail indien ze e-mails van Dokters van de Wereld ontvangen.

Donateurs die één of meerdere losse gift(en) hebben gedaan krijgen het attest sowieso via de post toegestuurd.

De attesten die in april worden rondgestuurd zijn gebaseerd op giften die zijn gedaan in 2018. Wie een gift heeft gedaan in het begin van 2019 zal dus nog moeten wachten tot april 2020 om zijn/haar fiscaal attest te ontvangen.”

— Pieter-Jan Miseur
FUNDRAISING OFFICER

Heeft u een vraag over uw fiscaal attest, domiciliëring, adresverandering of iets anders dat te maken heeft met je gift aan Dokters van de Wereld? Stuur een mailtje naar donateurs@doktersvandewereld.be of contacteer ons op het nummer 02 225 43 00. We helpen je met veel plezier!

Bedankt...

- **Aan iedereen die ons steunde tijdens De Warmste Week** van Studio Brussel door zelf een actie te organiseren, deel te nemen aan de Warmathon en zij die aanwezig waren om deze acties te ondersteunen!
- **Aan iedereen die in de eindejaarsperiode** tijd heeft genomen om een gift te doen voor onze eindejaarscampagne!
- **Aan de moedige en sportieve zielen** die zich al hebben ingeschreven voor de 2de editie van Doc'Riders, of in onze naam zullen meelopen met de 20km door Brussel of de Antwerp 10miles!
- **Aan de mensen die via Facebook** een inzameling hebben gedaan voor hun verjaardag in onze naam en ons hiermee niet alleen financieel steunden maar ook voor meer naambekendheid zorgen!
- **Aan het “Université Libre de Bruxelles”** die een veiling organiseerde ten voordele van Dokters van de Wereld, aan de artiesten die hun werk gaven, en aan de kopers die € 8.168 inzamelden voor onze projecten.

De Warmste Week & Dokters van de Wereld

De Warmste Acties voor Dokters van de Wereld verwarmden ons hart! Een aantal sportievelingen namen deel aan de Warmathon ten voordele van Dokters van de Wereld.

Anderen organiseerden een Warme actie zoals verkoop van zelf ontworpen t-shirts, kaartjes, kersenpittenkussentjes, magneetjes en kerstversiering. Nog anderen kozen voor verkoop van iets lekkers zoals truffels, ontbijt, fingerfood, brownies en granola, of organiseerden een gargagebar, een spaghettiaavond, een quiz...

Ook twee scholen staken de handen uit de mouwen! GO! Basisschool De Kleurdoos deed mee aan de Ketnet Koekenbak. De leerlingen van De Zevensprong bakten koekjes, wafeltjes en drukten kaartjes om te verkopen in Leuven! Wij duimen voor een even groot (of groter) succes volgend jaar!

#UNSUNG HEROES #ONZICHTBAREHELDEN

Elke dag verzetten miljoenen vrouwen in de luwte heldenwerk. Zoals Sanu uit Nepal. Elke dag sorteert ze afval op de vuilnisbelt. Zo kan ze haar kinderen eten geven. Sanu is een onzichtbare held, een Unsung Hero. Maar vandaag stapt ze voor uit de schaduw en kijkt ze recht in de camera, fier en onverwoestbaar. Ontdek haar verhaal op

WWW.DOKTERSVANDEWERELD.BE